

Силабус курсу:

ОК09 ПЕДАГОГІКА

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	017 Фізична культура і спорт
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	4
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

к. пед. н., доц., Острянюк Тетяна Сергіївна

доцент кафедри фізичної культури і спорту

ostrianko@snu.edu.ua
електронна адреса

+38-099-759-05-16
телефон

+38-099-759-05-16
вайбір

за розкладом
консультації

Викладач практичних занять:*

к.пед.н., доц., Острянюк Тетяна Сергіївна

доцент кафедри фізичної культури та спорту

ostrianko@snu.edu.ua
електронна адреса

+38-099-759-05-16
телефон

+38-099-759-05-16
вайбір

за розкладом
консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Формування у здобувачів вищої освіти знань і практичних навичок для ефективного застосування педагогічних принципів, методів і технологій в організації навчально-виховного процесу у сфері фізичної культури і спорту.

Курс спрямований на формування у здобувачів вищої освіти знань про основні закони, принципи, зміст, форми, методи та інструменти навчання і виховання; набуття навичок у сфері гнозису (знання), проектування, конструктивної діяльності, організації процесу та комунікації; розвиток критичного та творчого мислення, а також здатності до професійної саморефлексії та самовдосконалення; вміння аналізувати різні педагогічні ситуації та ухвалювати обґрунтовані рішення; формування позитивної мотивації до майбутньої професійної діяльності.

Результати навчання:

ПР 17.Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.

ПР 21.Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР 23.Знати та використовувати в практичній діяльності педагогічні методи та прийоми, які відповідають індивідуальним особливостям людей з інвалідністю.

Передумови до початку вивчення: Вступ до спеціальності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми внаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК13.Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.

СК2. Здатність проводити тренування та супроводження участі спортсменів у змаганнях.

СК3. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.

СК4. Здатність визначати заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації та форми адаптивного спорту для осіб, що їх потребують.

СК5. Здатність зміцнювати здоров'я людини шляхом використання рухової активності,

раціонального харчування та інших чинників здорового способу життя

СК10.Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини у сфері фізичної культури і спорту, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.

СК11.Здатність аналізувати прояви психіки людини під час занять фізичною культурою і спортом.

СК12.Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.

СК13.Здатність застосовувати сучасні технології управління суб'єктами сфери фізичної культури і спорту.

СК14.Здатність до безперервного професійного розвитку.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Модуль І. Тема 1. Вступ до педагогіки як науки до виховання. Історія педагогіки.	2/0/2	Предмет та завдання педагогіки як науки про навчання, виховання і розвиток. Основні категорії педагогіки: «освіта», «навчання», «виховання», «освітній процес». Історичний розвиток педагогіки як науки. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Філософські основи педагогіки. Методи педагогічних досліджень. Структура і галузі педагогіки. Інновації у педагогіці (гуманістична педагогіка, інклюзивна педагогіка). Сучасні проблеми педагогіки.	Інструменти: Літературний огляд сучасних досліджень. Участь в обговоренні. Дискусійні панелі на платформі Zoom Завдання: Розкрити основні аспекти предмету педагогіки. Які основні завдання педагогіки як науки про навчання, виховання та розвиток? Які основні періоди розвитку педагогічної думки та наукових поглядів на навчання і виховання? Як педагогічні торії вплинули на розвиток сучасної педагогіки? Яке значення міждисциплінарного підходу для розвитку педагогічної науки? Які основні галузі педагогіки, їх особливості та значення? Здійснити аналіз викликів, пов'язаних з інноваціями в освіті, новими технологіями навчання.
2.	Основні закономірності розвитку особистості. Соціалізація особистості.	2/0/2	Розвиток і формування особистості. Теорії про вплив середовища і спадковості на розвиток особистості. Співвідношення понять «спадковість» - «середовище» у педагогіці. Вплив середовища на розвиток і формування особистості. Біогенетичні теорії. Соціогенетичні теорії. Двофакторні теорії. Вікові періоди розвитку особистості. Роль діяльності і спілкування у розвитку особистості. Сутність, стадії та інститути соціалізації. Види соціалізації. Фактори соціалізації у формуванні особистості. Формування фізичної культури особистості.	Інструменти: Участь в обговоренні. Тести Індивідуальні завдання Завдання: Розкрити процеси розвитку і формування особистості в контексті педагогічної науки. Які ключові фактори впливають на розвиток особистості на різних вікових етапах життя? Як зовнішні і внутрішні фактори впливають на становлення індивідуальних якостей особистості? Як різні типи середовища можуть сприяти або перешкоджати розвитку здорової особистості? Які

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
				наукові підходи до вивчення спадковості у контексті педагогіки?
3.	Розвиток особистості в умовах особливих потреб та її індивідуальні особливості.	2/0/2	Індивідуальні особливості розвитку осіб з різними видами інвалідності. Класифікація порушень розвитку дитини. Вікові етапи розвитку особистості людей з інвалідністю. Порушення опорно-рухового апарату. Класифікація та види ДЦП. Порушення інтелектуального розвитку. Основні форми розумової відсталості. Синдром Дауна. Психічні розлади. Затримка психічного розвитку. Форми ЗПР: дизонтогенезна, енцефалопатична, ЗПР пов'язана з недорозвиненням аналізаторів, культуральна форма ЗПР, обмовлена ранньою соціальною деривацією, педагогічною занедбаністю. Розлади спектру аутизму. Порушення зору. Порушення слуху. Мовленнєві порушення. Гіперактивний розлад з дефіцитом уваги. Емоційні порушення. Поведінкові порушення.	Інструменти: Участь в обговоренні. Тести Індивідуальні завдання Відеоматеріали Завдання: Як генетичні захворювання впливають на формування особистості людей з інвалідністю і які можливості педагогічної підтримки? Як впливають соціальні та біологічні фактори на розвиток осіб з інвалідністю і як це можна врахувати у педагогічній практиці? Як педагогічні методи можуть бути адаптовані для різних вікових груп осіб з інвалідністю, щоб підтримувати їх розвиток?
4.	Освіта. Нормативно-правова регламентація інклюзивної освіти.	2/0/2	Загальна характеристика змісту освіти. Фактори, які впливають на розробку змісту освіти. Теорії організації змісту освіти. Наукові основи визначення змісту освіти та його удосконалення. Документи, що визначають зміст загальної середньої освіти. Державний стандарт загальної середньої освіти. Сучасна освітня нормативно-правова база інклюзивної освіти. Аналіз нормативно-правового підґрунтя інклюзії. Конституція України, закони України», «Про освіту». Саламанкська декларація про принципи, політику та практичну діяльність у сфері освіти осіб з інвалідністю. Основні поняття та терміни у визначенні змісту інклюзивного навчання: інвалідність, інклюзивне навчання, стереотип, інклюзивне освітнє середовище. Визначення понять «інтеграція», «соціальна інтеграція», «освітня інтеграція», «інклюзія», «соціальна інклюзія», «освітня інклюзія», «інклюзивна	Інструменти: Участь в обговоренні. Тести Індивідуальні завдання Відеоматеріали Задання: Які складові інклюзивного освітнього середовища? Які рівні підтримки в освітньому процесі для учнів з особливими освітніми потребами.

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			освіта», «інклюзивне навчання», «інтегроване навчання», «особливі освітні потреби» та ін. Освітня інтеграція: основні принципи, переваги, існуючі виклики. Рівні підтримки в освітньому процесі для учнів з особливими освітніми потребами.	
5.	Навчання як основна частина педагогіки	2/0/2	Теорії навчання. Навчання як організація педагогічного процесу. Функції навчання : освітня, виховна, розвиваюча. Етапи процесу засвоєння знань. Закономірності навчання. Принципи навчання та правила їх реалізації. Методи навчання та їх класифікація. Класифікація видів навчання. Формування понять у процесі навчання. Основні характеристики навчальної діяльності. Фактори, що впливають на навчальну діяльність.	Інструменти: Участь в обговоренні. Тести Індивідуальні завдання Завдання: Які існують підходи до класифікації методів навчання? Які умови оптимального вибору методів і засобів навчання?
6.	Теорія виховання як складова частина педагогіки.	2/0/4	Предмет і завдання процесу виховання. Функції виховання. Мета і завдання гуманістичного виховання; закономірності й принципи процесу виховання. Методи виховання. Форми виховання. Напрямки виховання. Виховні впливи та їх класифікація. Критерії та показники вихованості. Перевиховання: суть, функції, етапи, принципи. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми.	Інструменти: Участь в обговоренні. Тести Індивідуальні завдання Завдання: Які педагогічні методи слід застосовувати у вихованні особистості у сфері фізичної культури? Які особливості виховної діяльності зі школярами різного віку? Які умови використання методу переконання у виховній роботі з учнями різного віку? Які основні завдання й зміст виховання фізичною культурою особистості.
7.	Заходи з фізкультурно-спортивної реабілітації у педагогіці.	2/0/4	Включення адаптованих фізичних вправ, які сприяють розвитку фізичних якостей (сили, гнучкості, витривалості), поліпшення координації рухів, а також покращення психологічного стану. Організація занять з адаптивної фізичної культури, спортивних ігор та інших активностей, що стимулюють соціалізацію, підвищують самооцінку і допомагають інтегрувати осіб з особливими освітніми потребами в активне суспільне життя. Врахування психологічних аспектів у процесі реабілітації, спрямованих на подолання	Інструменти: Участь в обговоренні. Тести Індивідуальні завдання Завдання: Які види фізичних вправ підходять для реабілітації осіб з інвалідністю? Які вправи сприяють розвитку сил, витривалості, координації рухів?. Створити комплекс занять з адаптивної фізичної культури для різних вікових груп і типів порушень (фізичних, сенсорних, інтелектуальних). Як ці заняття можуть сприяти соціалізації та покращенню

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			емоційних труднощів та підтримку мотивації для відновлення фізичної активності. Створення безпечного і підтримуючого середовища для фізкультурно-спортивної реабілітації.	емоційного стану учасників?
8.	Особистість педагога в інклюзивному середовищі	2/0/2	Роль педагогів, інструкторів фізкультури та інших спеціалістів у проведенні заходів із зміцнення здоров'я. Портрет сучасного учителя-тренера. Розвиток та структура інклюзивної компетентності педагога. Етика спілкування педагога зі здобувачами освіти з різними нозологіями. Педагогічна фасилітація як людино центристський підхід до інклюзивного навчання	Інструменти: Участь в обговоренні. Тести Індивідуальні завдання Завдання: Які рекомендації щодо створення безпечного та підтримуючого середовища для осіб, які проходять заходи із фізкультурно-спортивної реабілітації? Як організувати простір, обладнання та процедури, щоб максимально знизити ризики під час занять?
9.	Педагогічний менеджмент у сфері фізичної культури і спорту як важлива складова організації навчального процесу, управління навчальними закладами та спортивними організаціями	2/0/2	Педагогічний менеджмент як проблема управління; функції педагогічного менеджменту. Організація та управління спортивними заходами. Підготовка тренерів, інструкторів, викладачів фізичної культури, здатних ефективно працювати з різними групами населення. Створення необхідних умов для занять фізичною культурою та спортом. Управління мотивацією учасників процесу.	Інструменти: Участь в обговоренні. Тести Індивідуальні завдання Завдання: Які функції педагогічного менеджменту? Що означає цілепокладання в педагогічному менеджменті?
		18/0/22		

Рекомендована література

1. Декларація принципів толерантності [Електронний ре-сурс] : документ від 16.11.1995р. Верховна Рада України : [сайт]. Текст. Київ, 2017. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_503.
2. Доступність університетської освіти для осіб з обмеженими можливостями в сучасній Україні. URL: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:t83is8qFjucJ:www.sociology.kharkov.ua/socio/docs/magazin/soc_fut/1_2010/10.pdf+&cd=12&hl=ru&ct=clnk&gl=ua
3. Дятленко Н.М. Розвиток навчального закладу на основі інклюзивних цінностей (2014). Режим доступу: : http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/6901/1/N_Dyatlenko_VMDZ_8_IPPO.pdf
4. Єршоменко О.А. Сутність педагогічного супроводу освітнього процесу. Режим доступу: <http://repo.uipa.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2768/1/12yoaaep.pdf>
5. Закон України «Про освіту» від 24.06.2020 №2145-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2145-19#Text>
6. Захарчук М.Є. Проблеми формування професійної компетентності викладача в умовах впровадження інклюзивної освіти в Україні. Режим доступу: <http://gnpu.edu.ua/files/naukovi%20chitanny/pedagogika/ZaharchukKluchkovska.htm>

7. Зінченко О.О. Психологічний супровід становлення особистості в освітньому просторі (2017). Режим доступу: <https://www.cuspu.edu.ua/ua/konferentsii-2016-2017-n-r/vseukrainska-naukovo-praktychna-internet-konferentsiia-psykholohichni-umovy-stanovlennia-osobystosti-u-suchasnomu-suspilstvi/prohrama/6219-psykholohichnyy-suprovid-stanovlennya-osobystosti-v-osvitnomu-prostori#:~:text=>
8. Княжева І. А. Педагогіка: навчальний посібник для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр) спеціальності 014.021 Середня освіта (Англійська мова та література). Одеса, Університет Ушинського, 2023. 110 с.
9. Кузьмінський А.І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка: Завдання і ситуації:- К.: 2003. 429 с.
10. Момот О. Педагогіка фізкультурно-спортивної діяльності : навч.-метод. посіб. Полтава : Астрія, 2023. 104 с
11. Надтока О. О. Модель підготовки тренера-викладача до виховної роботи у ДЮСШ. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / редкол.: Т. І. Сущенко (гол. ред.) та ін. Запоріжжя, 2016. Вип. 49 (102). С. 156-162.
12. Наумчук В. І. Словник-довідник основних термінів і понять з теорії та методики фізичного виховання і спорту. Тернопіль: Видавництво Астон, 2013. 96 с
13. Педагогіка тренерської діяльності : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Фізична культура і спорт» освітньо-професійних програм «Спорт», «Фізичне виховання» / уклад. : А. В. Сватсьєв, Т. В. Воронкова, А. В. Симонік, О. І. Верітов. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 85 с.
14. Педагогіка фізичної культури: навчально-методичний посібник / Уклад.: С. М. Віцько. Слов'янськ: ДВНЗ – «Донбаський державний педагогічний університет», 2023. 113 с.
15. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І. Педагогіка : навчальний посібник / Т.Б. Поясок, О.І. Беспарточна. – Кременчук :Видавництво «НОВАБУК», 2024. 208 с.
16. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посібник - К.: Академвидав, 2014. – 456 с.
17. Шалар О. Г. Практикум з педагогіки фізичного виховання: Навчально-методичний посібник. Херсон, 2015. 154 с.
18. Шепеленко Т. В., Буц А. М., Бодренкова І. О. Фізичне виховання у формуванні здорового способу життя: навч. посібник. Харків : УкрДУЗТ, 2018. 125 с.

Допоміжна література:

1. Інклюзивне навчання. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>
2. Конвенція ООН інвалідів про права людей з інвалідністю: ключові документи та ресурси. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського - <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Пошукова система по повних текстах наукових публікацій Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/>
5. Термінологія законодавства. Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/27863>

Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Педагогіка», розміщені за посиланням <http://moodle2.snu.edu.ua/course/modedit.php?add=resource&type=&course=7429§ion=1&return=0&sr=0>

2. Орієнтовні питання до іспиту з дисципліни «Педагогіка» розміщені за посиланням <http://moodle2.snu.edu.ua/course/modedit.php?add=resource&type=&course=7429§ion=1&return=0&sr=0>

3.Вказівки до виконання реферату та тематика реферативної роботи з дисципліни «Педагогіка» розміщені за посиланням <http://moodle2.snu.edu.ua/course/modedit.php?add=resource&type=&course=7429§ion=1&return=0&sr=0>

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Практичні заняття	44 б (11 практичних по 4 бали за 1 ПЗ)
Самостійна робота	Всього 16 б
Підсумковий екзаменаційний тест	40 б
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

*Неформальна /
інформальна освіта*

Здобувач вищої освіти може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання. Положення про порядок зарахування результатів навчання, отриманих в формальній та неформальній освіті, розміщено на сайті університету <https://snu.edu.ua/index.php/university/sfera-poshyrennya-suya-v-snu-im-v-dalya/informatsijna-kartka-dokumenta-87/>

*Плагіат та академічна
добросовісність:*

Під час виконання завдань здобувач вищої освіти має дотримуватись політики академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Особистісна думка має

бути викладена при поєднанні прояву вищої культури розуміння матеріалу та свідомості особистості з повним дотриманням авторського права. До основних вимог за курсом віднесено: посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Перевірка текстів на унікальність здійснюється з використанням програмних засобів Antiplagiarism.net тощо.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

1. Здобувачі вищої освіти користуються у суспільстві всіма правами самостійних, дорослих людей, а тому мають виконувати всі правила внутрішнього розпорядку, що існують у Східноукраїнському національному університеті ім. В. Даля.
2. Основний вид діяльності здобувачів вищої освіти — навчання. Здобувачі в аудиторії мають дотримуватися загальних норм культури поведінки: інтелігентність, точність, дисциплінованість, акуратність, відповідальність, тощо.
3. Здобувачі вищої освіти обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час контролю знань здобувачі:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.